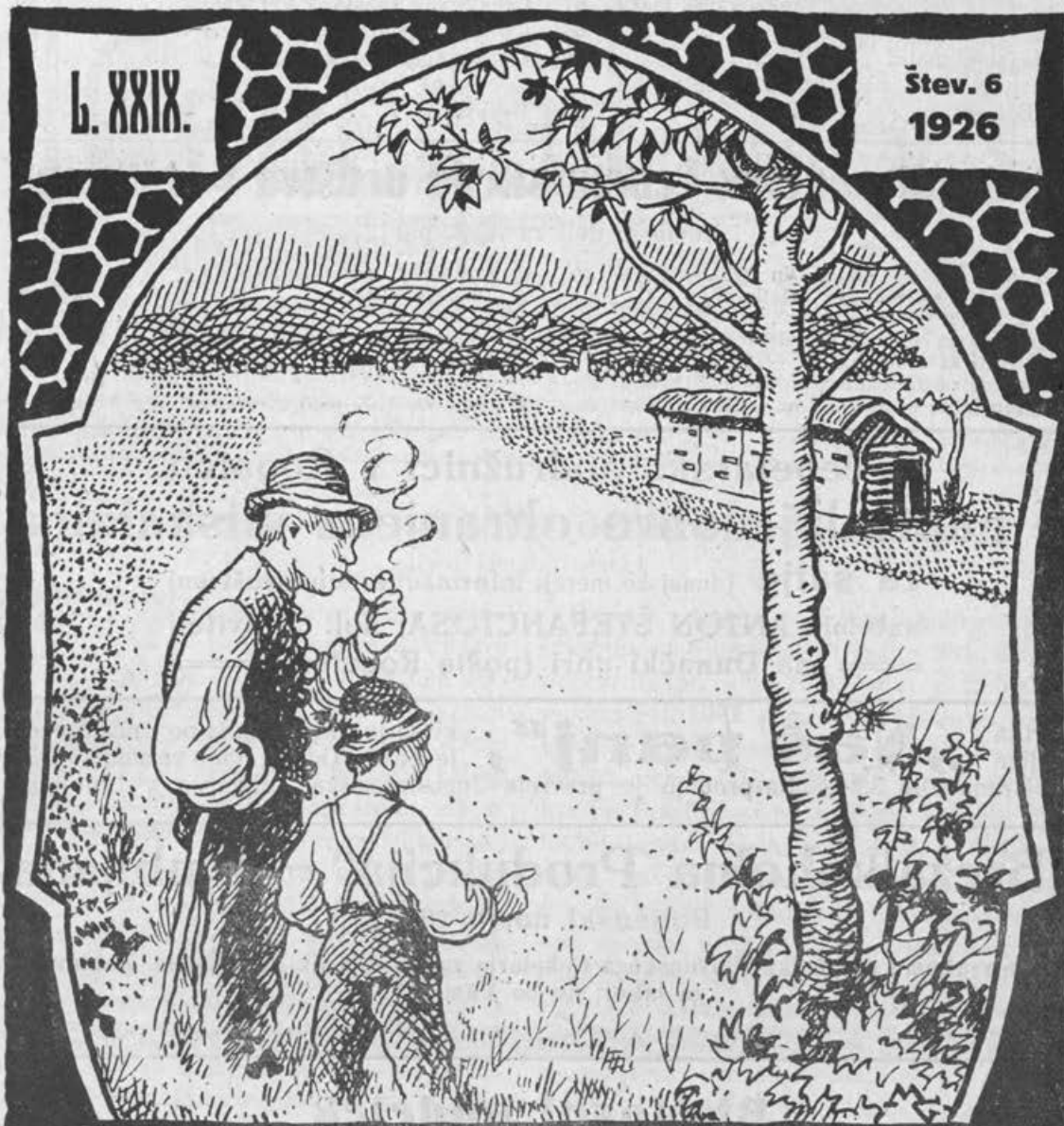

L. XXIX.

Štev. 6
1926

 SLOVENSKI
ČEBELAR
GLASILO ČEBELARSKEGA DRUŠTVA
ZA SLOVENIJO

Vseбина:

Kaj me je vse naučilo označevanje matic	81	Čebelarstva razstava v Plzni	89
Medena rosa ali mana	84	Čtivo za začetrnike	90
Preleganje matic	85	Opazovalne postaje	91
O uspešnem in neuspešnem čebelarstvu		Društvene vesti	93
(Dalje.)	86	Drobiž	95

Blagovni oddelek Čebelarskega društva v Ljubljani.

Kovinski deli za A.-Ž. panj:

a) 6 finih palic, 40 cm, à Din 1'25	Din 7'50	g) 2 zaporici za zaklopnico	
b) 2 nosilca za matično rešetko		à Din —'20	Din —'40
à Din 1'50	Din 3'—	h) 1/4 kg kvačic	Din 5'—
c) 2 tečaja za vratca à Din 1'40	Din 2'80	i) 1 kljukica za vratica	Din —'35
d) 4 tečaji za brade à Din —'75	Din 3'—	j) rešetka za 1 panj, zelo močna,	
e) 2 mreži za okenca à Din 4'—	Din 8'—	brušena	Din 12'—
f) 4 zapahi za okenca à Din —'75	Din 3'—	k) cevka za A.-Ž. panj z verando	Din 8'—

V čebelarski podružnici v Rogatcu
je naprodaj dobro ohranjena stiskalnica
za satje (dunajske mere). Informacije daje društveni
načelnik ANTON ŠTEFANCIOŠA, šol. upravitelj
na Dunački gori (pošta Rogatec).

Partija knjige „Naš panj“, ki se je razprodajala po znižani ceni,
je pošla. Odslej stane vezana 40 Din,
broširana Din 35'—. Razprodajo je prevzela Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

„Brezalkoholna Produkcija“ — Ljubljana

Poljanski nasip 10./31

pošlje vsakemu naročniku Slovenskega Čebelarja zanimiv cenik brezplačno. Zahtevajte
ga takoj; ne bo Vam žal!

Blagovni oddelek Čebelarskega društva za Slovenijo v Ljubljani

naznanja, da mu primanjkuje **voska**
tako, da je pošiljal nekaj časa **satnice**

samo onim, ki so poslali vosek v zameno. V interesu čebelarjev
je torej, da zamenjajo ali prodajo ves vosek, ki ga pridelajo, bla-
govnemu oddelku. Kdor prinese vosek v zameno, doplača samo
delo po Din 12'50 za kilogram po odbitku kale.

Vosek plačuje blagovni oddelek po kakovosti od Din 34'—
do Din 40'— za kilogram.

GLASILO ČEBELARSKEGA DRUŠTVA ZA SLOVENIJO V LJUBLJANI
UREJUJE AVGUST BUKOVEC, LJUBLJANA, GRUBERJEVO NABREŽJE ŠTEV. 14

Letnik XXIX.

V Ljubljani, dne 1. junija 1926.

Številka 6.

Kaj me je vse naučilo označevanje matic.

Henrik Peternel.

aznamovanje, bolje rečeno označevanje matic z barvo zaradi kontrole njih starosti, so pred leti priporočali, sedaj pa je o tem vse tiho. Ne bom veliko grešil, ako trdim, da so čebelarji spoznali ta posel za nepotrebno igro v čebelarstvu. Ni pa prav, da nihče ne piše o tem, kar je izkusil in se naučil pri barvanju, ki ima kvečjemu pomen le za raziskavanje življenja matic.

Barve smo dobivali že pripravljene z Dunaja. Njih sestava mi je neznana, to pa vem, da so bile jako svetlikaste in da jim je bil primešan eter, ki ga je bilo treba dolivati toliko, kolikor so se barve posušile, ker je bila zmes jako hlapljiva. Stekleničice z barvo so morale biti vedno dobro zamašene in na hladnem prostoru. Barve so bile: bela, jajčasto-rumena, modra in rožnata. Znamenja (pike) smo napravljali v velikosti prosenega zrna s posebnim klinčkom na hrbet matic. Bila so neizbrisna in trajno lesketajoča, tako da smo matico na satu med čebelami jako naglo našli. To je bila edina solnčna stran tega zamudnega čebelarskega opravila. Izplačalo se je le z znanstvenega stališča, za praktično čebelarstvo je pa bilo brez pomena.

Barvali, oziroma označevali smo matice tako, da smo uporabljali vsako leto drugo barvo, n. pr. v l. 1900. belo, v l. 1901. modro, v l. 1902. rumeno, l. 1903. pa rožnato, za l. 1904. pa zopet belo itd. Zaznamovali smo matice najrajši pred praho, ker po prašitvi se je vsak bal barvati, da bi ne izgubil dragocene živalce. Koliko matic mi je ušlo iz rok v zrak, preden sem jih mogel zaznamovati. Silile so potem spredaj v panje, in vselej so zašle v kakega močnega tujega, ki je že imel oprášeno matico. Tam so jih čebele kmalu zadušile. Priznati moram, da mi je že marsikatera oprášena matica, ki je že zalegala, odletela tudi s sata, še preden sem jo mogel zaznamovati. Tudi od teh se ni vsaka vrnila v svoj panj. Takí dogodki so tem bolj umljivi, ker je vsaka matica pred praho in po prahi zelo plaha in se umiri šele čez več tednov. Iz povedanega posnemamo, da zaradi te igre izgubi mnogo matic življenje, čebelar pa ima z barvanjem več sitnosti nego veselja. Ne morem pa tajiti, da se čebelar na barvanih maticah nauči o marsičem iz njih življenja.

Starost matic. V obče trdijo čebelarji, da zanesljivo vedo, koliko je ta ali ona matica stara, ker imajo zapisan dan, mesec in leto, ko je začela prvič zalegati. Te trditve slone čestokrat na pomoti. V

poletni pašni dobi, zlasti proti nje koncu, čebele zelo rade prelegajo matice. Ako panj sumi, da matica ni zmožna izpolnjevati svojih opravil brezhibno, jo prisili, da zaleže nekaj matičnikov, in poskrbi za bodočnost družine. Rekel sem, da čebele sumijo, ker se čebele v panju, kjer se umetno čebelarji, tudi motijo.

Veliki čebelarji, kot Preuss, Kuntsch, niso vedeli, zakaj imajo neprestan boj s preprečevanjem rojev, drugi čebelarji pa so se pritoževali, da rojev ni. Stvar je enostavna: kdor omejuje zaleganje z rešetko tako, da pripre matico v plodišču le na 2 do 3 sate, ozir. da jo pripre pri nizkem, majhnem plodišču v medišče, pripravi čebele do tega, da mislijo da matica ne more zaleči več nego 2 do 3 sate. Čebele se ne zavedajo, da brani rešetka matici prehanje, ko same lahko smukajo skozi njo. Čebel pač nihče ne bo imel za tako razsodno, da bi razumele oviro, ki jo je napravil človek. Tudi mene je stvar presenetila, ko sem omejeval zalego in dognal, da so se čebele pripravile pomladi za rojenje, poleti pa prelegale baš v onih panjih, v katerih sem zalego zelo omejeval. Nadejal sem se, da čebele ne bodo mislile na rojenje, ako bodo imele manj zalege, toda dosegel sem baš nasprotno. Zaznamovane matice, tudi tiste, ki so bile brez hibe rodovitne ter komaj mesec dni stare, so panji redno prelegali, če sem zalego močno omejeval, vse druge pa so ostale žive v takih panjih, kjer so imele dovolj prostora za zaleganje.

Ne glede na ta vzrok preleganja, preležajo čebele matico mnogokrat brez čebelarjeve vednosti. Najdemo družine, ki prelegajo tako previdno, da počaka starka v panju tako dolgo, da mladica že začne zalegati. Večkrat se mi je pripetilo, da sem našel v panju nezaznamovano mlado matico, ki je zalegala, na satu pa je zalegala še stara zaznamovana. Isto so ugotovili tudi drugi čebelarji. Kakor ni pri nobenem živem bitju mladost jamstvo pred smrtjo, tako tudi ne pri maticah. O dejstvu, da mnogo matic ne doseže visoke,

t. j. triletnosti, se najbolj prepričamo, če zaznamujemo matice. Vzrokov za zgodnjo smrt pa menda ne bo nikdar mogoče dognati, vsaj za vsako posamezno smrt ne.

Pohabljen e m a t i c e. Večkrat najde čebelar mlado oprášeno matico, a revica je hroma na eni, dveh ali celo treh nogah. Domneva, da je ohromela, ker so jo čebele pohabile takrat, ko so jo imele vključeno v klopčiču, ker je niso brž spoznale, ne drži. Baš ko sem vse matice tri leta zaporedoma zaznamoval, so čebele napadle mnogo matic, ki so mi odletele iz rok ali satnika, ko sem jih nameraval zaznamovati, in so potem zašle v tuje panje. Hitel sem sicer pred čebelnjak in jih izkušal rešiti, toda vselej, kadar sem rešil že vključeno matico, je bila že skoraj mrtva, dasi je še nekoliko gibala. Nepoškodovana ali pa hroma ni bila nobena. Navsezadnje sem vendar dognal, kako matica ohromi. Videl sem večkrat, da so bile čebele sicer mirne, toda posamezne so napadle matico, jo zajahale tako kakor trota, kadar ga tirajo iz panja. Razkačena čebela je matici zasadila zelo v oprsje, potem jo pa pustila v miru, druge pa so jo sprejele. Matica ni poginila, toda ohromela je. Iz tega izvira, da ohrome matice za vse življenje, ako jih čebela piči v oprsje, ker jim rani in zastrupi, oziroma zamori živec, ki je v zvezi z gibanjem nog. Kljub tej poškodbi se matica lahko opráši. Ako je pa bila že prej oprášena, vendar lepo leže, toda matičino delovanje ostane omejeno na manjše število satov, ker zaradi hromih nog le s težavo prehaja s sata na sat, dasi jo čebele pri tej težavni hoji podpirajo s prav otročjo vdanostjo.

M a t i c e, k i z g r e š e s v o j p a n j. Kdor ne zaznamuje matic, ne ve nikdar, ali je bila oprášena resnično tista matica, katero je videl v panju še neoprašeno.

Ko sem se še ukvarjal z zaznamovanjem matic, sem spoznal, da je v starcu bolje zaznamovati matice še pred praho, v naravnih in v narejenih rojih pa šele po prahi, ker je iskanje matice v roju zelo težavno. Tako postopanje je bilo vzrok,

da sem prišel na sled mnogim prav zanimivim pojavom. Čestokrat sem našel v plemenjaku nezaznamovano matico, ali pa nobene, v roju pa je že gospodarila oplojena matica, ki je imela piko od barve na hrbtu. Da bi bilo to le včasih! Pogostoma je bilo to, dasi so bili roji po 5 do 6 metrov oddaljeni od plemenjakov. To nam kaže, da matice včasih zgreše panj in zaidejo daleč od njega. Stvar me je zelo zanimala. Hotel sem doznati vzroke teh stranpotov matic pri vračanju s prahe. Vedel sem že takrat, da mi vseh uganek ne bo mogoče rešiti, a eno sem le dognal.

Videl sem, da poizkušajo matice, kadar se vračajo s prahe, vrniti se vselej v svoj panj, in tudi gredo vanj, ako ni ovire. Toda zgodi se, da matico včasih čaka neljubezniv sprejem. Dasi koprne pri žrelu cela truma čebel po matici, jo vendar napade, po pomoti ali v razburjenju ali pa iz drugega vzroka, kaka čebela. Nato matica odleti v zrak. Vrne se kmalu še enkrat ali dvakrat; ako jo sprejmejo zopet neprijazno, sede kjerkoli proč od čebel ter počiva, potem pa poizkuša še enkrat svojo srečo. Ako ji tudi sedaj izpodleti, se dvigne v zrak in se običajno ne vrne več v svoj panj. Menda posluša v zraku, ali jo vabi kaka druga družina, ki je poslala na praho in sede naravnost na brado takega panja. Ako jo prijazno sprejmejo, ostane potem v tujem panju.

Zgodilo se mi je, da je plemenjak izgubil matico na prahi. Dal sem mu nepokrite matičnike, toda čez pet dni sem našel mlado zalego. Rekel bo kdo, da sem prezrl matico, no, mogoče je vse. Odkod pa je prišla matica v plemenjak, kateremu sem vzel roj s staro matico, ga odnesel uro daleč, samo zaradi tega, da bi zanesljivo dobil matičnike od starca. Toda čez osem dni sta imela zalego — jajčeca, žerke in ličinke — narejenec in starec!

Zakaj napadajo čebele matico? Na to vprašanje menda ne bo dal nihče popolnega odgovora, ker so vzroki brez dvoma zelo različni. Vendar pa je čebelarju mogoče nekatere vzroke ugo-

toviti. Nekateri trdijo, da odločuje predvsem vonj po tujem, ki se prime matice na prahi. Da bi bilo to poglavitni vzrok, bi brez dvoma izgubil vse matice vsak čebelar, ki jih zaznamuje z barvami. Dasi sem zaznamoval na stotine matic z barvo, ki je imela oster duh, se mi ni pripetilo niti enkrat, da bi bile čebele napadle lastno matico. Pač pa sem pri dodajanju matic izgubil marsikatero lepo matico.

Poizkušal sem razne načine dodajanja matic, toda z različnimi uspehi. Dodajanje omedene matice se je obneslo slabo. Po sreči je šlo, kadar sem uporabljal staro, varno pot dodajanja, namreč če sem matico priprl v matičnico, ki sem ji čez 48 ur nadomestil pokrov s koščkom suhega satja, tako da so čebele matico potem same rešile ječe. Ta način je pa včasih predolgotrajen, zlasti kadar bi človek rad opravil vse v par minutah. Z dimom se je tudi dobro posrečilo, pa ne slehernu uro. Panj sem zaprl, ga močno nakadil in počakal, da so čebele bile omamljene, kar se zgodi po preteku 3 do 5 minut. Potem sem panj odprl, puhnil vanj še parkrat dima, nato pa spustil matico naravnost vanj in puhnil za njo še nekolikokrat dima. Potem sem pustil panj še 2—3 minute zaprt. Matico so čebele skoraj vselej sprejele. A to mi ni ugajalo, ker čebele, ko so se vračale s paše, niso mogle v panj in so pri sosednjih panjih beračile za sprejem.

Izmed vseh načinov dodajanja matice je najboljši ta, ki ga uporabljam sedaj, zlasti v naglici, kadar ne morem uporabljati matičnice. Matico predvsem zaprem v matičnico. Če je hladno, jo denem za eno uro v žep, če je toplo, pa zadaj za okno tistega panja, kateremu jo nameravam dodati. Po preteku ene ure odprem zaklopnico pri okencu, nakadim malo čebele in izpustim matico mednje. Ker je lačna, naprosi čebele hrane in se z njimi sprijazni, ker je ponižna. Menda zaduše čebele največ matic zato, ker pridejo site v panj in se vedejo oblastno. Tudi čebelar ne odreče ponižnemu prosilcu žlice medu in mu ga podari, oholemu pa pokaže vrata.

Medena rosa ali mana.

I. Kosi — Celje.

Res čudna so pota božja, še bolj čudni med temi pa so menda čebelarji. V vsaki drugi stroki, pa tudi v vsaki panogi kmetijstva, producent hvali svoj pridelek, posebno še, če je res dober. Vse to stori, da ga laže spravi v denar.

Samo čebelarji smo tudi v tem oziru izjema. O medu iz medene rose je bilo pisanega že toliko slabega, včasih celo neokusnega, da ga gotovo noben človek ne bi več kupil, če bi vse to bral. Hvala Bogu, da naši konsumenti ne berejo čebelarskih listov! Tu piše nekdo, da je mana odpadek neke vrste listnih ušic, tam drugi, da je med od mane produkt nekih glivic na listju in da je manj vreden, ker nima v sebi drugega nego vodo in drevesni sladkor.

V mojem okolišu smo žalibog le malokdaj deležni takega medenega blagoslova. Samo dvakrat se je tu pojavila mana v vsej dobi mojega čebelarstva.

Leta 1917. je je bilo zelo veliko in sem dobil mnogo medu, ki je bil popolnoma temnozelen. 1924. l. ga je bilo veliko manj in je bil pomešan s kostanjevim, ker je za časa mane kostanj cvetel. Zato njegova barva tudi ni tako temna.

Ne le jaz, marveč tudi drugi člani moje družine zelo cenimo med, pa ne samo kot dobro hranilo, ampak tudi kot zdravilno sredstvo za razne bolezni. Použijemo ga vsako leto precejšnjo množino, zato pa, hvala Bogu, tudi že dolgo ni bilo treba prestopiti nobenemu zdravniku našega praga. Med od mane mi vedno zelo ugaja, lanski mi je pa celo ljubši nego svetli spomladanski. Dozdeva se mi bolj gost in močan, spomladanski pa je bolj prazen. lahek. Med od mane ima tudi lepšo barvo.

Nekateri zdravniki trde, da ima temni med v sebi več zdravilnih snovi nego svetli. Ljudje ga vedno radi kupujejo in ga vrhu

tega tudi hvalijo. Lani je bilo spričo neugodnega vremena skoraj vse drevje ušivo, najbolj pa menda sadno drevje in najmanj ali skoraj nič pa hrast in lipa. In vendar se je baš na teh dveh vrstah dreves pojavila mana. Kje je torej utemeljitev za legendo o medu iz odpadkov listnih ušic?

Mnenja sem, da je mana baš tako kakor nektar produkt soka dotične rastline, samo, da se med tvori v cvetu, mana pa na listju, zato je tudi barva medu iz mane drugačna. Ne morem sicer te trditve podpreti z znanstvenimi dokazi, ker nisem niti znanstvenik naravoslovec niti kemik, dozdeva pa se mi to vsaj najbolj verjetno. Zakaj potem tak med ne bi imel v sebi istih snovi kot cvetni med, morda jih ima nekaterih še več, saj je tudi specifično težji.

Da se listja, ki postane mastno, primejo prah in druge stvari, ki so v zraku in da je spričo tega potem videti, kot da bi bilo plesniivo, je umevno. Vse to dognati bi bila stvar znanstvenikov. Za nas čebelarje in navadne zemljane pa je glavna reč, da je med dober in zdrav in da ga lahko spravimo v denar. Če si pa še ta skromni dohodek iz čebelarstva sami kvarimo, pa nam res ni pomagati.

»Doslej so nekateri smatrali čebele za neko srednjo vrsto, ki ni ne moškega, ne ženskega spola. Če pa je mogoče iz čebelne zalege vzgojiti matico, ki je ženskega spola, je tudi ženski spol že prej tičal v jajčku. Torej ni dvoma, da so tudi čebele ženskega spola.«

Anton Janša, 1775.

*

»Eno izmed prvih spomladanskih opravil je, da lačne čebele pitamo, a večina čebelarjev noče tega uvideti. Skopost ali nevednost uničita čebelarjem mnogo panjev, da obžalujejo potem nesrečo, ki so si jo sami nakopali.«

Janša (»Popolni nauk«, § 80).

Preleganje matic.

P. Angelus.

remišljujemo kolikor hočemo, resnica je in bo ostala, da je uspeh v čebelarstvu odvisen zlasti od dobrih matic. Čebelar mora torej predvsem skrbeti, da bo imel vedno dobre, ne prestare matice. Matica pa je dobra, ako je plodovita in ako pravilno zalega. Naše skromne čebelarске razmere ne dovoljujejo, da bi se pečali z umetno vzrejo matic. Mnogo se je že sicer govorilo in pisalo o tem, da bi kje v samoti, kjer ni čebelnjakov, napravili vzrejevališče za plemenske matice, ali to so bile doslej le nedolžne želje. Ne preostane drugega, nego da čebelar sam skrbi, da si pridobi iz najboljših plemenjakov dobrih matic. Kako pridobimo matice bodisi iz naravnih ali iz narejenih rojev, je bilo že večkrat popisano v Sl. Čebelarju.

Drug način, da si vzredimo dobrih matic, je popolnoma naraven, in to delo opravijo čebele same s tem, da prelegajo. S preleganjem se čebelna družina na naraven način oskrbi z novo, mlado matico.

Panji prelegajo bolj pogostoma, nego si mislimo. Vsak izkušen čebelar je že doživel, kako mu je kak panj, ki se je pomladi še dosti lepo razvijal, začel pešati in za drugimi zaostajati. Neizkušen čebelar si tega pojava ne zna razlagati in misli, da so čebele kaj bolne. Toda to ni bolezen, temveč naraven pojav. Čebele si hočejo izpodrediti novo matico, se hočejo tako rekoč preroditi in preležejo, kakor pravimo.

Kdaj pa čebele to store? Takrat, kadar je matica prestara ali tako obnemogla, da ne more več zalegati toliko, kolikor zahteva dober panj. Starost in rodovitnost matice je omejena. Mogoče je sicer, da ta ali ona matica še v tretjem letu dobro opravlja svoje posle, da je še rodovitna in pridno leže, ali to je skrajna meja njenega materinstva. Navadno že v tretjem letu

opeša. Čebelna družina postaja vedno manj živalna in takrat, kadar bi matica morala najbolj zalegati, n. pr. v mesecu maju, obnemore ali pa le po malem zalega. Mlade čebele hrepene po zalegi, matica jim pa ne more ustreči. Že pri žrelu lahko opazimo izpremembo v panju, in sicer po vedenju čebel in njih nezadovoljnosti. Nič več ni tistega veselega vrvenja in prašenja. Čebele so nekako razdražene, vsako tujko odganjajo s silo in rade pikajo. Obnožino sicer še nosijo, toda to delo opravljajo le površno. Kepice v koških so majhne, komaj polovico koška velike. Vidi se, da so nekako v skrbi zaradi negotove prihodnosti. Čebele na straži tekajo sem pa tja, kakor bi nekaj iskale; odlete, pa se naglo vrnejo. Vendar pa niso tako obupane kakor takrat, kadar izgube matico.

Ko so čebele preglele, stare matice ne najdemo več v panju, ker je ali umrla, ali so jo pa čebele vrgle ven. Zgodí se pa včasih, da s staro matico še potrpe in jo puste v panju, četudi imajo že oprášeno mladico. V čebelarstvu je ta pojav nekaj izredno zanimivega in lepega. Oslabela matica sama preskrbi svoji družinici mlado naslednico, ker sama ne more več zadoščati potrebam panja.

Nista pa vedno starost in onemoglost matice vzrok, da čebele preležejo. To se zgodi včasih tudi, ko je matica še dobra, rodovitna. Ako nastane stalno slabo vreme, se zbudi v čebelah bojazen, da jim ne poide vsa zaloga medu in da ne nastopi glad, ako bo v panju vedno več zalege in mladih čebel. Tedaj se ne lotijo samo zalege in jo pomečejo iz panja, temveč napadejo tudi matico, jo oklenejo in zaduše. Nato pa si vzgoje novo. Preleganja v takih časih in razmerah si ne moremo drugače razlagati. To je pa resnično, da taki panji ne nabere toliko kot drugi, ki se niso imeli boriti s slabim vremenom. Tak panj ima sicer mnogo mladih čebel ali malo medene zaloge.

Pri preleganju najdemo največkrat le 2 do 4 matičnike. Ko se je mlada matica izvalila, poderejo čebele matičnike, pa ne kar naenkrat. To delo opravijo polagoma in še čez več tednov najdemo ostanke teh matičnikov v panju. Ako jih opazimo v panju, ki ima dobro, oprášeno matico, je to znak, da je prelegel.

Sloveči čebelar Berlepš pravi, da napravijo čebele, kadar prelegajo matico, take matičnike, ki imajo okroglo dno kakor matičniki pri rojenju, ne pa šesterkotno kakor pri posiljenih matičnikih. Zaradi tega lahko sklepamo, da je stara matica že pred smrtjo poskrbela za naslednico in v matično celico — četudi še neizdelano — zaleгла jajčece. Ta zalega dobi že od vsega početka matično hrano in se čvrsto razvije. Zato nekateri trde, da so matice, ki so se izvalile pri preleganju, mnogo boljše nego one, ki so se izvalile iz 3 do 4 dni stare čebelne zalege in da prav nič ne zaostajajo za onimi, ki so se izvalile iz matičnikov, ki so jih čebele zastavile za rojenje. Sicer si pa to lahko razlagamo tudi če pomislimo, da čebelna družina ne preleže matice, dokler ji stara ugaја, to je, dokler ustreza svojim materinskim nalogam in pridno leže. Pre-

leganje — ako se ne vrši zaradi vremenskih nezgod ali v sili — kaže, da je panj zelo izbirljen in prav dober ter da od matice mnogo zahteva. Učeni Doolittle piše o preleženih maticah: »Ako je kaka razlika med matico iz roja in med preleženo, je razlika le v prid matic, ki si jih čebele vzgoje, kadar prelegajo. Ne pomišljam se pri trditvi, da so preležene matice najboljše, kar jih more vzrediti človeški um, združen z naravnim nagonom čebel.«

Ne pravim, da ni med preleženimi maticami včasih kaka slaba. To si pa razlagamo tako: Prvih šest dni, ko je bila matična zalega v matičniku še odprta, je bilo slabo vreme. Čebele doјilje te zalege niso mogle dovolj pitati, manjkalo jim je najbrž tudi snovi, katere nudi narava, ki so pa potrebne za vzgojo krepke in dobre matice. To pa velja za vzgojo sleherne matice in en sam deževen dan v dobi matičnega razvoja lahko kvarno vpliva na njeno rast. Prav bi pa ne bilo, ako bi se čebelar zanašal samo na take matice in rekel: Čebele naj si same pomagajo. Umen čebelar se ob rojenju preskrbi z dobrimi maticami iz najboljših plemenjakov in o pravem času zamenja stare matice z mladimi.

O uspešnem in neuspešnem čebelarstvu.

Fr. D. Jug.

(Dalje.)

Čebelno polje.

Naša slovenska pokrajina obsega po večini rodovitna polja, njive, travnike, vinograde, pašnike in senožeti. Tudi imamo sadno drevje. Poleg tega je še obilno gozdov, v katerih raste raznovrstno drevje. Na njem imajo čebele del svojega živeža. Našim čebelarjem je po vseh slovenskih pokrajinah odprto obširno polje za nabiranje hrane. Da, po nekaterih krajih so še celo precej bogati viri medečih rastlin. Vendar pri nas ne uspeva čebelarstvo tako, kakor bi lahko. Pod-

ne b je Slovenije je precej hladno. Obdani smo s previsokimi gorami in planinami, čez katere brijejo v nižave ne le pozimi, ampak tudi spomladi in poleti hladni vetrovi. Zaradi tega naše medeče rastline ne mede toliko, kolikor bi bilo pričakovati. Zato je mogoče v naših krajih uspešno čebelariti le po zavetnih legah, ki so manj dostopne hladnemu severnemu ozračju.

Po odprtem polju ali po legah, ki so odprte proti severu, pa pri nas ni mogoče čebelariti. Zato si hočemo najprej nekoliko natančneje ogledati lege.

Odprto polje in zavetne lege.

Ako gremo lepega solnčnega dne na kako obširno odprto polje, recimo v ljubljansko okolico, ter gledamo proti severu, vidimo pred seboj visoke Kamniške planine. Ako gremo dalje po cesti ali se pa peljemo na vozu, čutimo v obraz, čeprav je lep dan, kako proti nam pihlja ostra, rezka sapa. To je severni val ozračja, ki se razprostira z visokih planin na odprto polje v nižavi. Ako gremo dalje v smeri proti goram, čez katere piha sever, ter se približamo tako blizu, da ne vidimo več gorskih vrhov, tedaj ne čutimo več rezke, ostre sape v obraz. Prišli smo v zavetno lego. Severni val ozračja nas več ne zadeva.

Vzemimo našo Gorenjsko. Na odprtem polju leže Ljubljana z okolico proti Gorenjski, Domžale, Medvode z vsem sorškim poljem, Šenčur, Kranj, Naklo, deloma tudi Radovljica, Brezje in Lesce.

Zavetne lege so le v neposredni bližini gora ali visokih gričev in bregov ter med gorami po obširnih dolinah in prelazih, ki so obrnjeni proti jugu in imajo večerno solnčno lego.

Tudi po odprtih poljih samih so zavetne lege večje ali manjše, n. pr. Šmartno pod Šmarno goro ali pa levi breg Save od Podnarta do Radovljice.¹

K zavetnim legam bi prištevali na Gorenjskem vse kraje od Ljubljane do Zagorja, Tuhinjsko dolino, ravnino od Kamnika in Komende do Tržiča ter preko Leš, Begunj do Žirovnice. Tudi v Blejskem kotu, Bohinjski Beli in Bohinju samem je nekaj manjših zavetnih leg. Potem so zavetne lege še od Škofje Loke proti Selcam ter v Poljanski dolini proti Idriji.

Po drugih pokrajinah Slovenije so pa razmere zopet drugačne. Kjer ni visokih gora, nam nudijo zavetne lege visoki in majhni griči, ki so obrnjeni proti jugu.

¹ Te doline ne dosega severni zračni val, ker ga odvajajo vzvišeni obronki na levem savskem bregu. Zato se nudi čebelam v tej dolini najugodnejša pomladanska paša na resju in telohu.

Pašni viri.

Po zavetnih legah imajo čebele navadno zgodnjo spomladansko pašo na resju, telohu, trobenticah ter leski in vrbi. Za uspešno čebelarjenje je zgodnja spomladanska paša odločilnega pomena. Ako te ni, se spomladi čebele izlepa ne opomorejo.

Na odprtem polju pa zgodnje paše navadno ni, razen po kakih zatišnih obronkih pred nizkimi griči in po kotlinah. To pa ne prihaja dosti v poštev za čebele, ki so postavljene na odprto polje.

Po zavetnih legah se tudi drugo spomladansko cvetje, kakor češnje, slive in drugo sadno drevje, prej razvije in obilneje med, nego na odprtem polju proti severu.

Tudi na odprtem polju cveto mnoge rastline tako, kakor po zavetnih legah. Cveto sadno drevje, divji in pravi kostanj, lipa, akacija, razne detelje in travniške cvetlice ter razne cvetlice in grmovja po pašnikih in gozdih. A ne mede vselej, ampak le redkokdaj in še to le nekaj časa. Dokazov imamo za to več nego dovolj, pa tudi iz lastne izkušnje vem in bom to pozneje dokazal.

Kadar piha jug, mede rastline tudi na odprtem polju tako, kakor v zavetni legi. A kadar je južno, navadno ni lepo, ali dežuje ali pa je tako oblačno, da čebele ne morejo na pašo. Kadar nastane lepo vreme, ki ga navadno naredi sever, tedaj se pa noč shladi, čeprav je poletje. Ako je ponoči mirno in jasno, nastane po vseh odprtih poljih težka rosa. Medeče rastline prično mediti, a čebele ne morejo zgodaj v jutru na pašo, ker je prehladno in prevelika rosa. Ko pa solnce močno obsije polje, navadno že piha sever in meditev je v kraju za tisti dan. Čebele izlete na pašo in obletavajo cvetje vse dopoldne, a bere ni.

Tudi ob stalno lepem vremenu, recimo ob kaki lahki suši, mede le malo rastline na odprtem polju, ker vedno brije od severa ostra sapa, čeprav tako lahka,

da jo človek komaj čuti. A za nežne cvetne čašice je kmalu zadosti. Ob hladnih in mokrih letinah je pa meditev še bolj nezanesljiva.

Preglejmo posamezne rastline, n. pr. lipo. Da lipa po nekaterih naših krajih ne medí, to je že dokazano v razpravi o lipi v »Slov. Čebelarju« l. 1919. Da lipa na odprtem polju ne medí, s tem se tudi jaz strinjam. A da lipa pri nas sploh ne medí, s tem se pa jaz ne morem strinjati, ker v zavetnih legah kolikor toliko medí.

Leta 1919. je priobčil obširno razpravo neki čebelar F. K. iz Kočevja, da lipa tam sploh ne medí. Leto pozneje je pa dal obširno izjavo neki drug čebelar (pod značko A. P.) tudi iz Kočevja, da je pri njem lipa obilno medila.² Zanimivo bi bilo vedeti, v kakšnih legah imata lipe ta dva nasprotujoča si poročevalca o lipi iz Kočevja.

Podobno mnenje kakor o lipi imajo tudi nekateri čebelarji o domačem kostanju.

V mojem okolišu so širokolistne in ozkolistne lipe ter domači kostanj v bližnjih zavetnih legah pomešani med drugim gozdnim drevjem. Ko cvetejo travniki, cvete tudi lipa, malo pozneje pa tudi ozkolistna lipa in kostanj. To imamo pri nas za glavno pašo. Dokler ne cveto lipe in kostanj, so medišča prazna. Po kostanjevem cvetu pa navadno točimo, ako je letina ugodna. Koliko je v mediščih medu od posameznih rastlin, mi seveda ni mogoče dognati, ker ob tem času znašajo čebele v panje vse vprek. Vendar moram ugotoviti, da kostanjevega medu nanesejo precej, ker ga spoznamo po vonju in po okusu. Kadar pa mede lipe, spoznamo to že po lipovem duhu, ki prihaja iz panjev.

Povsod pa ni tako. Lansko leto sta mi izjavila dva znana čebelarja iz ljubljanske okolice, da njima domači kostanj, ki ga imata precej v bližini, nič ni dal. Ob času kostanjevega cveta sta morala čebelam pokladati; pri nas smo pa po kostanjevem cvetu točili. To je zopet dokaz, da lipa in kostanj na odprtem polju ne medita ali pa le redkokdaj.

Meditvi lipe in kostanja ter tudi drugim medečim rastlinam zelo škodujejo tudi pogosti ostri in mrzli nalivi. L. 1924. nismo na Gorenjskem v splošnem nikjer točili, ker smo imeli mrzlo in mokro leto s hudimi nalivi. Pogosten rahel in topel dež pa ne škoduje, ampak meditev še speši. Preveč suho in vetrovno vreme zadržuje meditev, zlasti lipe in kostanja. Kadar pa prevladuje severovzhodnik (burja), takrat pa sploh nikjer nobena rastlina ne medí, tudi po zavetnih legah ne.

Ozkolistna lipa in kostanj nudita čebelam dokaj obnožine, ki čebelam proti koncu junija in v začetku julija meseca kaj dobro služi, ker jim je spomladanska obnožina že pošla. Zato sta te dve rastlini vse hvale vredni. Le žal, da ju v novjšem času tako malo negujejo in razmnožujejo.

Poleg lipe in kostanja imamo še gozdno poletno pašo. Po izsekanih in nizkih gozdovih, posebno po zavetnih legah, mede vse poletje razne gozdne cvetice in grmiči, kakor maline, robidnice in razni gozdni slezi (malva moschata) ter gozdni srobot.

Včasih medí tudi drevje po visokih gozdih: smreka in jelka. Jelka redko medí, ali kadar medí, medí dobro; medí pa le v gozdih, ki so v zavetju in na solncu.

Na Gorenjskem medí jelka navadno julija meseca, in tudi še v začetku avgusta meseca. To drevo je zelo izbirčno glede lege, a kjer ji ugaja, medí celo na visokih planinah. Kadar medí na Gorenjskem, se meditev pojavi najprej v planini Pungart nad Tržičem, ki je 1400 m nad morsko višino. L. 1922. je medila tako obilno, da je kar kapljalo od vej. Čebele so šle nanjo iz Loma preko doline, ki ima do 4000 m zračne daljave. Zato smo čebelarji ob času, ko ima mediti jelka, kaj radovedni ter izprašujemo gozdne delavce, ko prihajajo s planine, če že v Pungartu jelka medí. V mojem okolišu je veliko jelkovih in smrekovih gozdov, a leta 1922. je medila jelka samo v eni prisojni legi, dasi je na planinah, na katerih so gozdovi v zavetju, medila na mnogih krajih. To nam je zopet dokaz, da

² Glej »Slov. Čebelar« l. 1919., stran 127, in letnik 1920., stran 125.

imajo tudi na jelkovo meditev vpliv ostri zračni valovi.

Slednjič imamo še kot zadnjo jesensko pašo ajdo. Ajda je čebelarjem največje in večkrat tudi zadnje upanje. Ako nam je že vse drugo izpodletelo, v ajdo pa le še upamo. Če se nam pa še ta ne obnese, potem smo pri kraju.

Ajda je med vsemi rastlinami najbolj medna, pa tudi najbolj nežna rastlina in je zelo občutljiva proti vsem vremenskim neizgodam. Malo slanice, pa je po njej! Občutljiva je tudi glede meditve. Ako količkaj zapiha sever ali severovzhodnik, pa je meditev v kraju za tisti dan. Zato čebele na odprtem polju ne dobivajo toliko od ajde, kakor bi bilo pričakovati, dasi po naših krajih tudi na odprtem polju sejejo mnogo ajde.

V zavetnih legah ajda obilnejše med in čebele jo lažje obero, ker je topleje nego na odprtem polju. Ajda v zavetni legi tudi dalj časa med, še celo čez poldne, ker je bolj mirno in

veter medenih virov ne izsuši. Kadar pa piha jug, tedaj ajda medu povsod, a to priliko morejo čebele vsled slabega vremena redkodaj izrabiti.

Ajda medu vsaktera, bodisi naša domača črna, ki navadno bolj zgoda cvete, ali pa siva francoska, ki pa ima za naše kraje to napako, da nekaj dni pozneje cvete. Ako niso prvi septembrski dnevi lepi, ne morejo čebele pozne ajde vsled hladnih ali mokrih jesenskih dni izrabiti.

Dalo bi se o pašnih virih po naših krajih še marsikaj govoriti, kajti v tem spisu sem očrtal samo glavne poteze, iz katerih lahko vsakdo spozna, da medeče rastline niso prav nič krive, da ne medijo toliko, kolikor bi bilo želeti, krivo pa je le ostro podnebje.³ (Dalje.)

³ Vse v tem spisu se nanaša le na kraje z ostrejšim podnebjem. Kako je v krajih z milejšim podnebjem, kakor v Beli Krajini, Slovenskih goricah in v Prekmurju, si čitatelji v teh krajih, če primerjajo razmere z našimi, lahko sami predstavljajo.

Čebelarska razstava v Plzni.

Od predsedstva »Svaza zemských ústředí spolků včelařských Československé republiky« in razstavnega odbora v Plzni je prejelo naše društvo naslednje vabilo:

V dneh od 14. do 22. avgusta 1926 bo v Plzni glavno zborovanje vseh čebelarjev češkoslovaške republike. Dne 14. avgusta se otvori velika čebelarska razstava. Prihodnji dan bo zborovanje čebelarjev, na katerem bodo zanimiva predavanja najuglednejših češkoslovaških čebelarjev.

15. avgusta dopoldne se bodo predavanja nadaljevala, popoldne pa obišče en del zborovalcev največjo srednjeevropsko kaolinsko jamo in obrate v Horni Bříze, drugi del pa Masarykov premogovnik v Tynci.

17. avg.: dopoldne pregled svetovnoznanih škodovih tovarn, popoldne pa ogled Mešćanske pivovarne in pivovarne »Světovaru«.

18. avgusta: izlet na Šumavo; zjutraj z vlakom na Špičák, odtod peš preko Černé

in Čertovega jezera do Železné Rudy. — Zvečer z vlakom nazaj v Plzen.

19. avgusta: izlet v Mariánské Lázně.

Razstavni odbor bo skrbel, da bo za zborovanje in razstavo vse najbolje poskrbljeno in da bodo prireditve uspele. Želi, da bi se teh prireditev čebelarji udeležili v kar največjem številu in poslali na razstavo najlepše, kar imajo pokazati. Za Svaz zemských ústředí spolků včelařských Československé republiky:

Václav Šmidlík,
tajnik.

B. Vančura,
starosta.

Za razstavni odbor:

Václav Pokorný,
predsednik.

Rade volje priobčujemo to vabilo z iskreno željo, da bi se tudi naši čebelarji udeležili prireditev, da se seznanijo z napredkom češkoslovaških čebelarjev in si ogledajo lepoto drage nam češkoslovaške zemlje.

Iv. Jurančič.

Prvo skrb po rojenju naj čebelar posveti mladim maticam izrojencev in družcev. Praha matice se vrši izven panja v prosti naravi, včasih cele kilometre daleč od čebelnjaka. Zato ni čuda, če se tu pa tam katera matica na prahi izgubi. V zraku jo ujame kaka ptica ali sršen ali jo pa vrže veter na zemljo, kjer postane žrtev kake živali. Tudi v vodo pade marsikatera. Še celo tik pred čebelnjakom je v nevarnosti, saj lahko zaide v tuj panj, kjer jo čaka smrt. To se zgodi tem pogostejše, čim tesneje so v čebelnjaku panji skupaj in čim manj se razlikujejo drug od drugega po barvah ali posebnih znakih. Ako se od 10 mladih matic izgubi samo ena, lahko rečemo, da so se srečno prašile.

Da se prepričamo, ali so se srečno vrnile matice, pregledujemo 14 dni po rojenju vse izrojence in družce. Če najdemo pravilno čebelno zalego, ne iščimo matice še posebej, temveč panj zaprimo in zabeležimo na vratca ali na listek na vratcih letnico matice, za letos torej 1926. Ako bi pri pregledavanju še ne našli zalege, preglejmo panje čez teden dni zopet. Takrat mora biti matica že oprášena ali pa se je izgubila. Pri večjem številu panjev je dobro, da si pripravimo nekoliko rezervnih matic. V ta namen razdelimo kakega družca na tri do štiri rojičke, jih vsadimo v manjše panje na dva ali tri sate ter jim damo po eno matico ali vsaj po en matičnik iz kakega izrojenca. Ko so te matice oprášene, jih lahko s sati in čebelami vred dodenemo onim panjem, ki so svoje matice na prahi izgubili.

Kdor pa pregledovanje po rojenju opusti, se lahko nadeja težav z brezmatič-

nimi panji, ki postanejo sčasoma trotovcí. Čebele trotovcí pa ne sprejmejo nobene matice ne matičnika niti si matice same ne morejo izpodrediti. Na tem mestu bodi pribito: ne ukvarjajmo se preveč z brezmatičnimi panji in sploh s slabiči. Kar ni normalnega, združimo z drugimi. Slabiči nam povzročajo mnogo skrbi in nepotrebne posla, koristi pa nimamo od njih nobene. Nekateri čebelarji hočejo slabičem pomagati z dodevanjem zalege, ki jo jemljejo močnejšim družinam. S tem pa močne plemenjake slabijo, slabičem pa nič ne koristijo, ker imajo itak toliko zalege, kolikor je morejo oskrbovati.

Med letom moramo skrbeti tudi za pravilno obnovo satja, bodisi pri prestavljanju (prevešanju) ali pa pri razširjanju plodišča. Kdor ne prestavlja, naj starejše sate vedno predeva iz sredine plodišča proti kraju ter jih nadomešča s satnicami. Starejše sate lahko porabljamó še dalje časa v medišču. Nekateri čebelarji devajo tudi trotovo satje v medišče, češ da je za med dobro. Jaz pa pravim: trotovo satje ne spada nikdar v medišče. Baš trotovo sat je tista vaba, ki privablja matico v medišče, čestokrat tudi skozi rešetko. Saj je znano, da so nekatere matice nekoliko vitkejše in jih tudi rešetka ne ovira pri prehodu v medišče. Če je v panju preveč trotovine, jo izrežimo in skuhamo, iz voska pa napravimo satnice. Sicer se pa lahko vsak sam prepriča, kako se čebele obotavljajo, da bi polnile trotje celice z medom. Čebelne celice so že davno polne, trotje pa še vedno prazne in pripravljene, da jih matica zaleže.

V mesecu juniju je upati še obilne paše, ker baš sedaj cvete največ rastlin; razne detelje, travniške rastline, kostanj, lipa, planinski gozdovi itd. Kjer ni jesenske paše, je ta mesec odločilen za uspeh celega leta.

Pri jemanju medu je treba paziti, da ne točimo negodnega. Zrel med ne kaplja, ampak se cedi. Gozdni, smrekov in jelkov med moramo čim prej iz panjev pobrati, ker se v kratkem času v celicah strdi, pa ga potem ni mogoče točiti.

Opazovalne postaje.

Jos. Verbič v Ljubljani.

Lepi solnčni dnevi v prvi polovici aprila meseca 1926. l. so vplivali, da se je sadno drevje odelo v svatovsko obleko. Po gozdih so začele cvesti borovnice. Trajno slabo vreme v drugi polovici meseca pa je bilo vzrok, da čebele niso mogle redno in trajno izpraznjevati virov nektarja.

Navzlic temu so se čebele skoraj povsod povoljno razvijale in mnogi čebelarji so koncem meseca predstavljali satje iz plodišča v medišče. Če primerjamo podatke opazovalcev za mesec april v zadnjih štirih letih, izkazuje letos največ postaj večji donos nego porabo.

V tem mesecu smo se zopet natančno prepričali, kakšni dnevi so najugodnejši za čebele. Od 14 postaj jih izkazuje osem najboljšo pašo dne 30. aprila. Tega dne pa je bilo soparno, jasno, brez vetra, ali pa je pihal lahen jug, jugozapadnik ali pa zapadnik. Eden ali dva dni prej smo imeli lahek dež.

Postaja Hrastnik poroča, da se je v ondotni okolici v štirih čebeljakih pojavila brezletnost.

Naše cenjene poročevalce pa opozarjam, da nas v njihovih poročilih vse leto zanimajo najbolj podatki glede tehtnice. Vendar so ti podatki največkrat pomanjkljivi. Nekateri poročevalci jih včasih kar po več mesecev izpuste, ne da bi navedli vzroka ali pa se izgovarjajo na rojenje, pitanje, opešanje panja, na prevoz v pašo, na svojo bolezen ali odsotnost, na strah pred davčno oblastjo, na bojazen pred dovozom tujih čebel, na pokvarjeno tehtnico itd. Vsi navedeni izgovori ne opravičujejo pomanjkljivih poročil. Neprilike se dajo, ako je volja dobra, s primernimi ukrepi odstraniti ali vsaj omiliti tako, da zanesljivost podatkov ne trpi. Kdor ima pokvarjeno tehtnico, naj takoj javi društvu. Končno še tole: pošiljajte poročila pravočasno, t. j. vsaj do 15. dne vsakega prihodnjega meseca. Kdor tega ne stori, napravlja glavnemu poročevalcu mnogo nepotrebnega dela in potov ter ovira redno izdajanje lista.

Pregled za mesec april zadnjih štirih let.

Mesec april	Povprečna mesečna poraba	Povprečni mesečni donos	Donos je bil v krajih	Povprečna toplota	Izletnih, Solnčnih, Sneženih, Deževnih dni je bilo povprečno			
					Izletnih	Solnčnih	Sneženih	Deževnih
leta 1923.	150- dkg	—	—	+ 9.2° C	21.0	8.9	1.6	14.3
leta 1924.	125.3 dkg	21.1 dkg	Krtina*, Škofja Loka, Javorje*, Cerknica	+ 9.6° C	20.5	5.9	1.3	12.1
leta 1925	142.3 dkg	8.1 dkg	Cerknica	+ 10.1° C	23.7	9.5	1.2	13.5
leta 1926.	47.9 dkg	77.1 dkg	Tacen, Škofja Loka, Cerknica, Sv. Gregor, Hrastnik, Sp. Ložnica, Sveti Lovrenc n. P.	+ 11.0° C	26.5	12.8	—	11.9

* Opazovalnica naslednje leto ni več poslovala.

Mesečni pregled za april 1926.

Kraj (z morsko višino)	Označba opazova- vanega panja	Panj je na teži										Toplina zraka				Dni je bilo					
		pridobil v			zgubil v			v mesecu čistih dkg		največ pridobil	C°			izletnih	s snegom	oblačnih	pol jasnih	jasnih	vetrovnih		
		mesečni tretjini dkg			1. 2. 3.			pri- dobil	po- rabil		dne	naj- višja	naj- nižja							srednja me- sečna	
		1.	2.	3.	1.	2.	3.			dkg				C°							
Ljubljana (305 m)	A.-Ž.	—	10	20	90	—	70	—	130	20	24.	+27	-2	+12.4	27	13	—	5	11	14	11
Vič pri Ljubljani (298 m)	A.-Ž.	20	70	100	70	80	90	—	50	50	30.	+23	-1	+11.1	27	12	—	4	8	18	12
Moste pri Ljubljani (298 m)	A.-Ž.	55	—	30	55	20	90	—	80	30	30.	+25	0	+11.5	27	13	—	3	16	11	13
Št. Vid nad Ljubljano (314 m)	A.-Ž.	30	150	40	75	85	100	—	40	25	26.	+23	-2	+9.0	24	15	—	6	13	11	11
Tacen pod Šmarno goro (314 m)	A.-Ž.	85	290	205	50	105	105	320	—	125	15.	+24	-3	+10.4	29	10	—	1	13	16	18
Škofja Loka (349 m)	A.-Ž.	—	60	280	60	—	5	275	—	160	30.	+22	0	+10.7	23	14	—	10	8	12	20
Vrhnika (293 m)	A.-Ž.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	+21	-1	—	22	9	—	10	7	12	14
Gor. Logatec (476 m)	Amerikanec	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	+19	-1	+9.2	26	11	—	6	9	15	18
Cerknica (575 m)	A.-Ž.	140	15	135	25	35	60	170	—	80	30.	+19	-2	+9.0	27	14	1	4	13	13	21
Sv. Gregor pri Ortneku (736 m)	A.-Ž.	270	16	121	62	86	66	193	—	175	30.	+22	0	+8.8	29	13	1	9	10	11	26
Struže pri Dobropoljah (416 m)	A.-Ž.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Novo mesto (180 m)	A.-Ž.	—	—	10	60	60	100	—	200	10	30.	+28	-4	+12.2	29	13	—	9	7	12	13
Rožni dol pri Semiču (376 m)	A.-Ž.	35	80	165	105	110	160	—	95	40	30.	+22	-1	+10.6	26	15	—	5	15	10	22
Hrastnik (250 m)	Gerstung	86	48	56	22	36	36	96	—	30	24.	+29	-2	+12.0	24	12	—	4	17	9	19
Sp. Ložnica pri Žalcu (252 m)	A.-Ž.	—	80	95	65	40	65	5	—	40	16.	+17	-9	+7.6	27	11	—	5	15	10	20
Orehova vas p. Marib. (270 m)	Gerstung	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sv. Duh na Ostr. vrhu (536 m)	Dunajski	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	+20	-3	+7.3	29	7	—	2	17	11	12
Vrže pri Ljutomeru (176 m)	A.-Ž.	10	—	20	40	35	30	—	75	10	26.	+26	-2	+12.2	26	5	—	11	6	13	11
Cezanjovci (182 m)	A.-Ž.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	+24	+1	+12.6	29	15	—	3	14	13	25
Guštanj (398 m)	A.-Ž.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	+23	-4	+17.7	26	9	—	8	7	15	25
Sv. Lovrenc na Pohorju (442 m)	Sträuli	—	30	110	60	60	—	20	—	30	30.	+24	+1	+12.5	26	5	—	4	8	18	9

Društvene vesti.

A. TEČAJI V JUNIJU.

6. junija v Zagorju ob Savi ob 9 dopoldne pri čebelnjaku g. Kolenca, popoldne pri čebelnjaku g. Loskota.

6. junija v Lazah pri Planini ob 9 dopoldne pri čebelnjaku g. Kermavnerja.

13. junija pri Sv. Marjeti pri Moškanjcih ob 9 dopoldne v ljudski šoli, nato pa pri čebelnjaku g. Mikla.

20. junija v Rogaški Slatini ob 10 dopoldne pri »Tirolcu«, popoldne pa pri čebelnjaku g. nadučitelja Vorka pri Sv. Križu.

20. junija v Velikih Laščah ob 9 dopoldne pri čebelnjaku g. Petriča.

27. junija v Rušah pri Mariboru ob 9 dopoldne v šoli, popoldne ob 2 pa v Bistrici pri čebelnjaku g. Šiška.

29. junija v Kapeli-Radencih ob 8 dopoldne pri g. Horvatu pri Kapeli.

Čebelarji udeležite se tečajev točno in v obilnem številu. Jože Okorn.

B. SHODI V JUNIJU.

Čebelarski shodi v Mariborski oblasti:

Pri Sv. Ani v Slov. goricah, dne 6. junija ob 8 v društvenem domu.

V Mali nedelji, dne 13. junija ob 8 v šoli. (Za 9. maj napovedanega shoda ni bilo zaradi izredno slabega vremena).

V Veliki Nedelji, dne 20. junija ob 2 popoldne pri čebelnjaku g. Kneza.

✠ Ljubljanska podružnica javlja tužno vest, da je dne 2. maja t. l. preminul gospod Hinko Stancer, posestnik in trgovec v Ljubljani. Pokojni je bil soproj podružnične častne članice in njene velike dobrotnice, vnete čebelarice gospe Angele Stancer-Agnola. Blagopokojniku večni spomin, preostalim naše najgloblje sožalje.

Ljubljanska podružnica. Seja bo dne 9. junija 1926, ob osmih zvečer pri Nacetu na Martinovi cesti (ne pri Šestici, kakor je bilo prvotno sklenjeno). Po uradni delu bo predaval g. prof. Verbič o vzreji in negovanju matic. — Fr. Prezelj, tajnik.

Podružnica v Zagorju ob Savi je imela redni občni zbor dne 10. januarja t. l. pri g. Avšiču na Lokah. Podružnica je napredovala. Število članov se je pomnožilo za 6. Izvoljen je bil stari odbor, ki je sklenil, da priredi podružnica dne 6. junija t. l. tečaj v čebelnjaku g. inž. Lorkota v Potoški vasi. Nato je g. Okorn obravnaval pomladanska dela v A.-Z. panju, ter čebelne bolezni in kako jih zatirajmo. — Tajnik.

Podružnica v Selcih je imela občni zbor dne 10. januarja t. l. Udeležba je bila pičla, zato je načelnik v svojem poročilu grajal brezbriznost članov. Pa se je tudi število čebelarjev zaradi

zadnjih dveh slabih letin skrčilo. Prenehali so večinoma oni, ki so pričeli čebelariti v l. 1922. in 1923. Blagajniško poročilo, ki izkazuje za l. 1925. 660 Din prejemkov in 652 Din izdatkov, je zbor soglasno odobril. Pri volitvi je bil izvoljen vnovič dosedanji odbor. Za delegata za društveni občni zbor je bil izvoljen načelnik Fran Lotrič, za namestnika pa tajnik Franc Šmid. — Tajnik.

Podružnica čebelarskega društva za Rogatec in okolico je priredila 18. aprila t. l. čebelarski tečaj v Rogatcu. Predsednik, šolski upravitelj Stefančič, je iskreno pozdravil 26 navzočih čebelarjev, prav posebno pa še g. prof. Verbiča, ki je prišel iz Ljubljane predavati o kužnih čebelnih boleznih. Začetniki in starejši čebelarji so poslušali njegove izborne, poljudne in praktične nauke z največjim zanimanjem ter se na koncu udeleževali prav živahnega razgovora. Ob sklepu se je predsednik zahvalil g. predavatelju — bivšemu svojemu profesorju — za trud in ljubeznivost.

Blejska podružnica je imela občni zbor dne 17. januarja t. l. Bili so izvoljeni: Alojzij Lakota za predsednika, obenem tudi za tajnika in blagajnika, za odbornike pa Franc Jemc, Jurij Ravnik, Urban Plemelj in Radko Gradnik. Zastopstvo na čebelarskem zboru v Ljubljani je prevzel predsednik kot železničar. Člani so ostali vsi stari, razen enega, ki se je preselil. — Predsednik.

Podružnica v Črni je imela svoj redni letni občni zbor dne 26. decembra 1925. l. Zaradi slabega zanimanja čebelarjev za podružnico je bilo število članov komaj toliko, da se je mogla ohraniti. Vzroki so zaporedne neverjetno slabe letine. Toda upajmo, da ne bo vedno tako. Pristopilo je 20 članov. Novi odbor je sestavljen takole: Juh Leopold, načelnik; Pajank Jakob, namestnik; Dobrovc Josip, tajnik; Lavk Anton, blagajnik; Ocvpek Marko, Grabner Janez pa odbornika.

Podružnica v Kapeli je imela občni zbor dne 6. januarja t. l. Ker nam je lansko leto dne 26. novembra umrl nagle smrti ustanovitelj in večletni predsednik naše podružnice g. Franc Cobelj, posestnik in bivši gostilničar, pa tudi umen čebelar pri Kapeli, smo se ga v kratkem govoru, ki ga je imel g. blagajnik, spominjali z željo, naj uživa za svoje plodono delo plačilo nad zvezdami. Blagajnik je podal tudi svoje poročilo. Nato je bil izvoljen novi odbor, in sicer: za predsednika in blagajnika Alojz Knez, cerkovnik v Kapeli; za tajnika Leop. Mir, pos. sin v Radencih; za odbornike pa: Franc Glazer, oskrbnik drž. nasada pri Kapeli; Ivan Kleinshek, posestnik na Račkem vrhu in Matej Klemenčič, posestnik na Moti. Zbor je sklenil, da delegata na občni zbor osrednjega društva podružnica ne pošlje, ker ni denarja, pač pa priredimo letos čebelarsko predavanje. — Članov imamo dosedaj 14 in agitiramo še nadalje. Bog nam blagoslovi medeno leto! — Alojzij Knez, predsednik.

Čebelarska podružnica v Predgradu je izvolila na letošnjem občnem zboru tale odbor: za predsednika Ivana Veisa iz Predgrada, za podpredsednika Marka Jonkeja iz Dola, za tajnika in blagajnika Josipa Kapša iz Prelesja, za odbornike pa Martina Bižala iz Predgrada in Josipa Pešlja iz Jelenje vasi. Člani so izrazili željo, naj bi bilo predavanje v začetku maja meseca pri čebelnjaku Marka Jonkeja v Dolu. — Josip Kapš, tajnik.

Podružnica v Cerknici je imela občni zbor dne 20. decembra 1925. l. Kljub slabemu vremenu j:

bila udeležba prav dobra. Predsedoval je podružnični načelnik Viktor Turk, ki je podal poročilo o delovanju. Preteklo leto je imela podružnica 17 članov, priredila je dva čebelarska sestanka in en shod (26. julija), na katerem je predaval g. J. Okorn o čebelarskih jesenskih opravilih. Poslušalci so navdušeno poslušali govornika in izrazili željo, da bi se še katerikrat oglasil pri nas. Hvala mu! Načelnik je opozarjal na veliki pomen organizacije. Vsak čebelar bi moral biti član podružnice, da bi prejemal »Slov. Čebelarja«, ker le potem bo lahko napredoval v umnem čebelarstvu. Potem sta tajnik in blagajnik poročala. Največ posla ima tajnik z vabili k sestankom. Podružnica ima precej velik obseg in je treba člane vabiti pismeno. Blagajna je domalega prazna. — Za načelnika je bil zopet izvoljen kaplan Viktor Turk; za podnačelnika Martin Klammer, tovarnar iz Dol. vasi; za tajnika Franc Bečaj, podobar; za blagajnika Anton Logar, žagar in mlinar v Cerknici; za odbornike pa: Anton Žnidaršič, krojač v Cerknici, Ivan Obreza, posestnik v Selščku; Alojzij Šega v Žirovnici in Franc Kebe v Dol. Jezeru. Za delegata za občni zbor je bil izvoljen Franc Bečaj v Cerknici, za njegovega namestnika pa Anton Logar, žagar in mlinar v Cerknici. — Turk, načelnik.

Podružnica v Črnomlju je imela dne 10. januarja t. l. svoj občni zbor. Zanimanje je bilo kot običajno zelo majhno. Preteklo leto je priredilo osrednje društvo dne 1. junija enodneven čebelarski tečaj. Predaval je potovalni učitelj g. Jože Okorn, ki nas je uvedel v vse skrivnosti naprednega čebelarjenja. — Na Talčjem vrhu je organiziral nadučitelj g. Albin Čebular lepo število čebelarjev, ki imajo stalne sestanke. Na lastno inicijativo je imel tudi več predavanj, kakor v Dragatušu, Dobličah itd. Na občnem zboru je bilo na predlog g. progovnega mojstra Osima sklenjeno, da naprosimo osrednje društvo, naj prouči vprašanje zavarovanja čebel proti kužnim boleznim. Svoje sklepe naj objavi v društvenem glasilu ter poroča na prihodnjem občnem zboru, kako stališče zavzema odbor.* — Nadalje naj osrednje društvo v »Čebelarju« pojasni, zakaj nima blagovni oddelek nikdar v zalogi kozarcev za med.** — V odbor so bili izvoljeni gg.: Janko Fugina za predsednika, Jože Kastelic za tajnika in blagajnika, Franc Češarek za odbornika in delegata za občni zbor. — Za podružnico: J. Kastelic.

Podružnica za Rogatec in okolico je imela občni zbor dne 21. februarja t. l. Navzočih je bilo 11 članov. Društveni načelnik in tajnik sta podala poročilo o delovanju v letu 1925. Društvo je imelo zadnji občni zbor dne 11. januarja 1925 in šteje 13 članov. Predavanja smo priredili v majniku in 18. julija 1925. l. Ogledali smo si razne sisteme panjev, pri šolskem čebelnjaku na Donački gori, dr. Brataniču in Jakobu Fišerju. 24. avgusta se je vršilo predavanje pri šoli v Žetalah. 4. oktobra smo pa priredili vinski trgatve v Rogatcu. Načelnik je poročal, da sta umrla ustanovitelj podružnice nadučitelj Sim. Sekirnik in pa član Jos. Wavrička. Blagajna izkazuje 602 Din prebitka. Odbor je bil izvoljen naslednji: za načelnika in tajnika Anton Stefanciosa, za načelnikovega namestnika dr. Fr.

Bratanič, za blagajnika Maks Stefanciosa, za odbornika Martin Sotošek in Berc Leopold, za namestnika odbornika pa Fišer Jakob. Za delegata na redni letni občni zbor podružnične zveze v Mariboru sta bila določena dr. Franc Bratanič in Sotošek Martin, ki sta izbrana tudi za delegata za občni zbor v Ljubljani. Podružnica bo kupila novo stiskalnico za satnice in 700 m letvic za satnike za A.-Ž. panje. — A. Stefanciosa.

Podružnica v Tacnu pod Šmarno goro je imela dne 27. decembra 1925. l. predavanje in občni zbor. Obisk je bil skoraj nepovoljen. V odbor so bili izvoljeni gg.: Ivan Snoj za predsednika, Ivan Kralj za podpredsednika, M. Medved za tajnika, Ivan Knapčič in Ivan Medved pa za odbornika. Za delegata je bil izvoljen predsednik Ivan Snoj, za namestnika pa Martin Medved. Zbor je sklenil, da podružnica nabavi dero na vzmeti za prevažanje čebel v pašo. V ta namen nam je naklonil veliki župan 300 Din podpore, za kar se mu najlepše zahvalujemo.

Čebelarska podružnica v Cerkljah pri Kranju je imela redni občni zbor dne 3. januarja t. l. O delovanju v preteklem letu je poročal predsednik Eržen. Čebelarsko leto je bilo slabo. Čebele so nabrale komaj za zimo. Članov je štela podružnica 12. Konec leta nas je zapustil član podružnice, tajnik in blagajnik kaplan J. Burnik, ki je bil premeščen. Imeli smo eno predavanje, na katerem je poročal Okorn o čebelarjenju v A.-Ž. panju. Za letošnje leto je bil izvoljen za predsednika nika Janez Eržen, iz Cerkelj, za tajnika in blagajnika Janko Štefe, učitelj v Cerkljah, za delegata pa Ogris Franc iz Luž. J. Štefe.

Podružnica v št. Rupertu na Dolenjskem je imela občni zbor 3. januarja t. l. Po predsednikovem poročilu o delovanju podružnice v preteklem letu, o tekočih in izvršenih zadevah, se je pregledal in odobril račun za leto 1925. Pristopilo je 10 članov. Nadejati se je pa prirastka še dveh. V novi odbor so bili izvoljeni vsi dosedanjí odborniki. Aleksander Lunaček za predsednika in tajnika, Maks Kurent za namestnika in blagajnika ter Franc Urh, Anton Rejc in Alojzij Zidar za odbornike. Za delegata za društveni občni zbor je bil določen Aleksander Lunaček, za njegovega namestnika pa Maks Kurent. Zbor je sklenil, da si podružnica nabavi stiskalnico za vosek po zgledu »Rojnove«. Namesto dragega kovinastega vijaka, naj ima vijak iz trdega lesa. Ves hrastov les za stiskalnico podari član in posestnik Anton Rejc iz Kremena, za vijak in matico pa preskrbi član Alojzij Zidar iz Bistrice. Član Kurent Maks bo pomagal pri izvršitvi. Darovalcem izrekamo najtoplejšo zahvalo. Ko bomo imeli stiskalnico, naprosimo osrednje društvo, da nam pošlje veččaka, ki nam praktično razkaže kuhanje, iztiskanje in čiščenje voska. S tem napravi podružnica zopet korak naprej. Lunaček.

Podružnica za Središče ob Dravi je imela svoj letni občni zbor dne 6. jan. t. l. Predsednik je na kratko poročal o delu podružnice. V blagajni je ostalo 12 Din 75 p. Izvoljen je bil naslednji odbor: Bratuša Jakob za predsednika, Horvat Alojz za podpredsednika, Lovrec Ivan za tajnika in blagajnika, Kolarič Rudolf in Lukačič Franc za odbornika, za delegata pa Bratuša in Horvat. Pristopilo je tudi več novih članov. Sklenilo se je, naprositi osrednje društvo, da nam priredi maja meseca enodneven tečaj. Snov tečaja naj bi bila »Spomladanska opravila in prestavljanje v A.-Ž. panju. Lovrec, tajnik.

* Opombi uredništva: Z novim čebelarskim zakonom, ki je baje že pripravljen za predložitev skupščini, bo tudi ta zadeva urejena. — ** Jih nima zaradi velikanske draginje. Češke ponudbe so bile tako visoke, da blaga nikakor ni kazalo naročiti, dom. tvornice se pa za te vrste blaga ne zanimajo.

Drobiž.

Urednik.

Napačno naziranje. Mnogokrat slišimo o tem ali onem čebelarju, da je nazadnjak, ker ne čebelari v panjih tistega sestava, ki se zdi večini čebelarjev najboljši. Te »starokopitneže« kaj radi gledamo čez ramo in jih smatramo za čebelarje druge vrste. Marsikomu delamo s tem očitno krivico. Od panja je sicer mnogo odvisno, ne pa vse. Morda bodo čez leta kazali s prstom tudi na nas, ki čebelarimo v A. Ž. panju, na nas, ki sedaj prisegamo, da je A. Ž. panj za naše razmere najprimernejši, na nas, ki ne bomo mogli čez noč zavreči vse, kar nam je ljubo in drago, ter vtakniti težke tisočake v »najmodernejšo« panje.

Kakovost čebelarja ne tiči v sestavu panja, vsaj vselej ne. Dostikrat poseka čebelar, ki pase čebele v preprostih kranjičih, čebelarja, ki ima na razpolago vse moderne pridobitve v čebelarstvu, pa je kljub temu čebelarski mazač.

Marsikak dober čebelar bi rad preuredil svoje čebelarstvo, pa ga zaradi starosti, premoženjskih razmer ali iz kakega drugega vzroka ne more. Ali mu bomo zaradi tega odrekli spoštovanje, ki mu gre kot vnetemu in dobremu čebelarju? Počakajmo, tudi nam lezejo leta na grbo, morda nam ne bo prizanešeno, da okusimo sloves čebelarskega nazadnjaka... Bodimo torej v svojih sodbah pravični, in ne zahtevajmo nemogočih stvari.

Panj, ki je rojil, uganiti je včasih precej težavno, zlasti ako so plemenjaki zelo živalni. Čestokrat se pripeti, da najdemo popoldne roj na veji, ne da bi vedeli, odkod je prišel in kdaj se je usedel. Potem pregledujemo panje zadij, jih opazujemo pri žrelu in sodimo po letu ter ugibamo, iz katerega panja je roj izletel. Dasi izrojenca včasih res ugotovimo, smo kljub temu v nekakih dvomih, ali smo pogodili.

Tudi meni se je tako godilo, dokler se nisem spomnil, kar mi je pravil star čebelar pred davnimi leti. Od takrat najdem starca z lahkoto. Proti večeru, ko je še popolnoma dan, vržem na tla pred čebelnjakom dve, tri žlice čebel od roja, ki ga potem odnesem stran od čebelnjaka na kak tak kraj, da ga čebele ne najdejo. Najbolje je v klet ali pa v temno hladno sobo. Raztresene čebele se kmalu dvignejo v zrak in lete tja, kjer je roj visel. Nekaj časa obletavajo to mesto, se zbero v kepo, pa se kmalu razpuste in začnejo tavati okoli: roj iščejo! Ker ga le ne najdejo, se začno vračati v starca in se z močnim šumom praše na bradi in končnici, ki jih je vsa živa. Čebele s tem same pokažejo, kje so doma, in

čebelar potem lahko ukrene kar se mu zdi prav, bodisi da postavi roj v čebelnjak, bodisi da ga vrne starcu.

Ta način določevanja starcev sem preiskoval v dolgih letih čebelarjenja ter se je v 90 od 100 slučajev obnesel. Le čebele kakega družca s posebno živahno matico mladico včasih ponašajo in se raje zbero v kepo tam, kjer je roj visel, in prenoče zunaj ter se šele prihodnji dan vrnejo v starca ali pa k roju, ki smo ga zvečer postavili v čebelnjak.

Preseljevanje čebel v A. Ž. panj iz kranjičev se zdi marsikomu težavno. Izpodrezavanje težkih zaleženih satov, zlasti mladih, in ometanje čebel z njih ter prirezavanje v satnike res ni tako delo, da bi človek od veselja jokalo, pa je tudi nepotrebno, ker napravimo vso stvar lahko enostavneje. — Kranjiču odtrgamo dno, ga obrnemo na hrbet, narosimo čebele, ki vro iz ulic, potem pa odžagamo toliko panja, kolikor je A. Ž. panj dolg znotraj. Iz A. Ž. panja vzamemo rešetko, postavimo v sredino medišča vsaj tri izdelane sate, ob straneh pa satnice. Nato položimo kranjiča v A. Ž. panj tako, da leži na hrbtu, in ga podstavimo toliko, da so robovi satja tik pod palicami v medišču. Čebele naglo zasedejo nastavljene sate, matica preleze v medišče sama in začne tam zalegati. V treh tednih se preselijo vse čebele, v kranjiču pa ostane prazno satje. Sedaj je čas, da pustoto (praznega kranjiča) vzamemo iz panja in predenemo čebele iz medišča v plodišče.

Ta način preseljevanja čebel je preprost in »čebeloljuben«, ker ne pokvarimo niti zalege niti satja ter ne motimo čebelinega življenja na tako trd način kakor pri prirezavanju zaleženih satov. Prazno kranjičevo satje, če je še mlado, kasneje še vedno lahko prirežemo v satnike in ga damo čebelam.

Prazni satniki se radi vežijo, če jih nemarno zložimo ali pa postavimo pokoncu v kak kot, da ne govorimo o metanju na kup (to se tudi pripeti!). Treba je, da jih zložimo lepo navzkriž v skladovnico. Potem pritiskajo drug na drugega in ostanejo ravni. Nič ni bolj zoprnega nego skrivljen satnik v panju. Prijatelj, sedaj veš, zakaj se ti sati vežijo. Prepričani smo pa, da se ne boš ravnal po tem nasvetu, ker je v nas mnogo več zmisla za nered nego za red.

Pazimo na mlade čebele, ki cepajo s satov na tla, kadar panje pregledujemo. Zlasti maja meseca, pri prestavljanju in sličnih opravilih, ko je v čebelnjaku še hladno, otpnejo nežne mladice kaj naglo. Jaz poberem sleherni, ker ne morem gledati, kako lazijo brez moči po

čebelnjaku in poizkušajo zlesti kvišku. Starejša čebela odleti, mladica, ki se je komaj poglela, je izgubljena, če pade raz sat. Ali ni čebela, ki je po naši krivdi padla s toplega sata, vredna toliko, da se sklonimo in ji ponudimo prst? Zato pa: pri pregledovanju držimo sat nad sipalnikom, ali pa nad panjem, če imamo take, ki se odpirajo zgoraj. Če tega ne storimo, uničimo po nemarnem čez leto na tisoč čebel, zlasti pri jemanju medu.

Ne nagibajmo mladih satov, držimo jih vedno navpično, da se ne nalomijo! Na to moramo paziti zlasti pri zelo zaleženih satih ali pa pri takih, ki so zanešeni z novim medom. Če nagnemo nepokrit meden sat, kapa še negoden med na tla.

Kdo je že opazoval negnoj (cytissus laburnum), kadar cvete? Ta rastlina je vsa strupena: listje, lubje, korenine in sad, ki vsebuje nevaren strup (cytisin). Čebele negnoj zelo obletavajo in ni izključeno, da sta tudi med in obnožina strupena. L. 1918. sem šel v Kamniško Bistrico. Na potu sem se ustavil pod cvetočim negnojem, ki so ga čebele obletavale tako, da je v vrhu šumelo, kakor da bi bil roj. V svoje začudenje sem opazil po tleh več čebel, ki so se zvijale v krčih. Takrat si tega nisem mogel razlagati. Kdor je že kaj takega opazoval, naj se blagovoli oglasiti.

Obisk iz Poljske. Naše društvo in slovenske čebelarje je obiskal gosp. inž. Pawlowski iz Rudnika na Sanu. Potuje po Evropi zaradi proučevanja čebelarskih razmer. Doslej je obhodil Češko, Avstrijo, Madžarsko in Jugoslavijo. Od nas je šel v Italijo.

Poskrbeli smo, da se je g. inž. Pawlowski seznanil z našim čebelarstvom in odnesel iz Slovenije ugodne vtiske.

Gospodu inž. Pawlowskemu želimo srečno pot in mnogo čebelarskih uspehov po povratku v domovino.

Letošnje prve roje so objavili celo dnevni časopisi. Uredništvo »Slov. Čebelarja« pa je prejelo vest, da je imel g. Janez Jurca v Kladju pri Žireh prvi roj zadnjega aprila, isti dan pa g. Ivan Soklič v Krtini pri Domžalah. Naj jima roja napravita satje v ajdi pred žrelom in zaneseta do zadnje celice z medom...

Pajki so zelo škodljivi čebelam. Marsikomu se niti ne sanja, da posamezen pajek križavec pokonča na leto na stotine čebel, ki se po nesreči zapletejo v njegovo mrežo. Zato jih moramo zatirati. Čeprav sem pred vojno že enkrat pisal v »Slov. Čebelarju«, kako jih najlaže pokončamo, ne bo odveč, če to še

enkrat ponovim za tiste čebelarje, ki takrat niso še bili v naši organizaciji.

Ako nam napravljajo pajki v čebelnjaku sitnosti in jim med špranjami ne moremo do živega, pojdemo zvečer ob mraku pred čebelnjak, pa jih dobimo pri delu v njih mrežah. Tudi ponoči jih lahko z lučjo zalotimo in pokončamo. A. Kosi.

Proti ropanju: 1. Pol litra kisa zmešajmo z 1 žlico lizola in napadeni panj s to zmesjo poskropimo. 2. Litru vode prilijmo 5 dkg surove rdeče karbolne kisline, s to mešanico pa panj (zunaj) poskropimo. Jurančič.

Novincem v album. Kdor hrepeni po velikem številu rojev, si uniči svoj čebelarski obrat; kdor pa hrepeni po velikih množinah medu, si uniči veselje do čebelarstva. Čebelarstvo je idealna stroka! Jurančič.

Posnemanja vreden sklep je napravila ljubljanska podružnica na zadnji seji. Zbrala bo fotografske slike čebelnjakov svojih članov in jih pripravila za razstavo v Dubrovniku, zlasti pa za razstavo v Pragi, ki bo l. 1926. ob priliki vseslovanskega čebelarskega kongresa.

Slike bodo vse enako velike (kakor razglednice, vsaka posamezna pa nalepljena na ličen karton z imenom dotičnega čebelarja.

Ker imajo člani ljubljanske podružnice pokazati mnogo lepega, bo zbirka slik predstavljala vsekakor zanimiv razstaveni objekt, ki naj pripomore, da bo inozemstvo dobilo pogled v naše čebelarske razmere in dobilo boljše mnenje o stanju, oziroma napredku našega čebelarstva.

Umestno bi bilo, da se temu sklepu pridružijo še druge podružnice: viška, vrhniška in druge.

Iz kamniške okolice (Lahovč) smo prejeli februarja meseca tale dopis:

Naše čebelice so splošno dobro prezimile in so tudi čvrste in zdrave. Zaloge imajo tudi še dovolj, ker so bile jeseni dobro zalozene. Izprašile so se do sedaj dvakrat: okoli Božiča in sedaj v začetku svečana. Mrtvic ni bilo veliko. Zlasti žnideršiči so jako močni. Toda sedaj je nastopilo jako neugodno vreme, dež na dež. Pri tem čebele po malem izletavajo in se gube. Pa tudi ptice imajo svojo »ofcet«. Ko bi bilo lepoto solnčno vreme, nosile bi že obnožine z jelše in leske. — Nek star čebelar nam za letos prerokuje obilne medene dneve. Pravi, da kakor lani ni medila nobena stvar, tako bo letos vse medilo, posebno jelka in smreka. No, čas bi že bilo, da bi mi čebelarji zopet nosili klobuk po strani. Jakelj.

Cenik čebelarskega orodja in potrebščin

ki jih ima v zalogi blagovni oddelek Čebelarskega društva za Slovenijo
v Ljubljani, Jugoslovanska knjigarna, Pred škofijo (poleg stolne cerkve).

P r e d m e t	Cena	
	Din	p
A.-Ž. panj na 10 satnikov	280	—
A.-Ž. panj na 9 satnikov z verando	325	—
Isti na 10 satnikov	350	—
Baloni za 1 liter Din 8.—, z odprtim podstavkom vred	16	—
Baloni z zaprtim podstavkom za pitanje iz medišča	18	—
Barva za matice	14	—
Begalnice	10	—
Brizgalka za roje	160	—
Čistilnik za med z dvojnimi sitom, iz zelo močne pločevine, emailiran	130	—
Deska za pritrdjevanje satnic	6	—
Doza za 25 kg medu, iz fine pločevine	40	—
Doza, leseni obod, za pošiljanje po železnici	12	—
Euskol (zavitek)	8	—
Garnitura za vdolavo satnic (dvojni topilnik za vosek, cevka za lepljenje)	30	—
Kadilniki po Din 85.—, boljši	90	—
Kapa čebelarska (s tkanino) Din 45.—, žimnata	46	—
Klešče za A.-Ž. panje	34	—
Klešče za gorko stavbo	26	—
Kolesce za vtiranje žice, navadni 16.—, boljši	20	—
Kozica, zaklopna, za odlaganje satnikov s čebelami	33	—
Luknjač za okvirčke	56	—
Matičnice (kletke) raznih vrst od 2 do 13 Din	—	—
Ista z oddelkom za hrano za razpošiljanje po pošti	3	—
Mreža, žična, za okna (pocinkana), kvadratni meter	40	—
Nastavek s taco za odkrivanje satja ob točenju medu	100	—
Nož za izpodrezavanje satja	10	—
Nož za odkrivanje satja	10	—
Odvijač za vijake	3	—
Okvirčki za A.-Ž. panje (nezbiti), za komad	1	75
Pajčolani po Din 30.—, oziroma Din 34.—, z žimnatim vložkom	46	—
Pitalnik za A.-Ž. panj iz bele pločevine	18	—
Pipe čebelarske (pihalnik)	70	—
Posode za med, pločevinaste, à 4 kg	12	—
Iste za 55 kg	200	—
Posoda, glej doza za 25 kg	40	—
Iste (leseni sodi) za 50 kg	50	—
Razpršilnik za škropljenje čebel z vodo, navaden	8	50
Razpršilnik za steklenice, zelo učinkovit tudi za vrtno porabo	30	—
Razstojišča, pločevinasta, namesto kvačič za 9 ali 10 satnikov	2	—
Rešetka, matična, močna (domačega fabrikata) za 1 panj	12	—
Rešetka, nemškega fabrikata, m ²	150	—
Rešetka najfinejša, sestavljena iz palčic 34×15 cm	18	—
Rokavice čebelarske	80	—
Samokadilnik »Vulkan«	125	—
Sipalnik, lesen, za A.-Ž. panje na 9 in 10 satnikov	25	—
Síto za čiščenje medu (pločevinasto)	20	—
Svetilke za zalivanje satnic	53	—
Stekleničica za pošiljanje medu kot vzorec	3	50
Strgulja za snaženje A.-Ž. panjev	10	—
Šablona, jeklena, in zabijač (priprava za pritrdjevanje kvačič)	24	—
Ščetica za ometanje čebel	8	—
Šilo za vrtanje luknjic	3	—
Tehtnica	1150	—
Točilo za med, najnovejšega sestava, pločevinasto, za 3 satnike 27×41 cm in email.	1120	—
Točilo za med z bronastim okriljem in emailirano	1220	—
Točilo za 10 okvirjev obojestransko (za velike obrate)	3580	—
Topilnik s svetiljko in žličko za lepljenje satnic	50	—
Topilniki za voščine	80	—
Vilice za odkrivanje satja	28	—
Zapahi za žrela:		
a) kovinski, enostranski	2	—
b) isti, dvostranski	3	—
c) leseni (Trinkov sestav) s peresom	1	50
Žica, v klobčiču, dkg	—	40

GOSPODARSKE KNJIGE

Janša, Nauk o čebelarstvu

Tretja izdaja. Priredil Francišek Rojina. Z dodatkom Albertijev-Žnideršičev (A.-Ž.) panj. M. Humek. Din 24.—.

Humek, Praktični sadjar.

Zbirka najvažnejših sadjarskih naukov, posneta s 24 barvnimi prilogami in 92 slikami v tekstu. Vezana Din 120.—.

Slovenska kuharica.

Priredila S. M. Felicita Kalinšek. Velika izdaja s slikami v besedilu in 33 barvnimi tabelami v naravnih barvah. Sedma izdaja. Vezana Din 220.—.

Sadje v gospodinjstvu.

Kratek navod o ravnanju s sadjem, o domači sadni uporabi in o konserviranju sadja in zelenjadi. Za gospodinje in dekleta prir. M. Humek. Pojasnjeno s 13 barv. prilog. in 42 slik. 30 Din.

Gospodinjstvo.

Navodilo za vsa v domačem gospodinjstvu važna opravila. Priredila S. M. Lidvina Purgaj. S 156 slikami. Zdravstveni del spisal dr. Franc Dolšak. Din 40.—.

Nasveti za hišo in dom.

Za vsako gospodarstvo in gospodinjstvo veljavna in koristna knjiga. Priredil I. Majdič. Din 32.—, vezana Din 48.—.

Sadno vino ali sadjevec.

Navod, kako ga izdelujemo in kako z njim ravnajmo, da dobimo okusno in stanovitno pijačo. Z 42 pod. Sestavil M. Humek. 20 D.

Breskev in marelica.

Navodilo, kako ju vzgajamo in oskrbujejo. Z slikami in 2 barvnimi tabelami. Sestavil M. Humek. Din 12.—.

Naše gobe.

Navodilo za spoznavanje užitnih in strupenih gob. S 75 barvnimi tabelami. Sestavil Ante Beg. Slike izvršil Dragotin Humek, ravnatelj meščanske šole. Vezano Din 100.—.

Kubična računica

v novi meri s pridejano naštevanko do 100. Pregledna in praktična strokovna knjiga za posestnike in lesne trgovce. Sestavil Janko Dolžan. Vez. Din 30.—.

Računar

v kronski in dinarski veljavi. (Hitri računar.) Vezan Din 30.—.

Zemljepisni atlas

kraljevine SHS. Izdalo društvo slovenskih profesorjev. Sedem podrobnih zemljevidov. Izvršil ing. Viktor Novak. Din 48.—.

Slovinci.

Zemljepisni, zgodovinski, politični, kulturni, gospodarski in socialni pregled. Napisal Fran Erjavec. Vezan Din 60.—.

Gospodarska geografija.

(Zgodovinski razvoj trgovine in prometa. Naravni pogoji in človek. Produkcija. Trgovina. Promet in njegova sredstva.) Sestavil dr. Vinko Šarabon. Vezana Din 48.—.

Parni kotel.

Navodila kurjačem, posestnikom parnih kotlov itd. Spisal ing. Gvidon Gulič. Din 30.—.

Ojačen beton.

Učna knjiga za stavbne šole in stavbne obrtnike. I. del. Izračunavanje konstrukcij za visoke stavbe iz ojačenega in neojačenega betona. Spisal ing. Jaroslav Foerster. Din 30.—.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani